رونمایی از پوستر ویژه «غدیرخم»

با حضور سید عباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، آیت‌ا... کاظم صدیقی دبیرکل بنیاد بین‌المللی غدیر و حسین ظریف‌منش مدیرعامل این بنیاد از پوستر «غدیرخم» که اثر هنری مشترک استاد نجابتی، استاد روح‌الامین بود در هفتمین جشن ایثار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی رونمایی شد.

به گزارش ایسنا، این پوستر به همت بنیاد بین‌المللی غدیر، سازمان اوقاف و امور خیریه، آستان قدس رضوی و موسسه راسخون طراحی شده است و به میزان حق بودن امیرالمومنین از نگاه پیامبر گرامی اسلام(ص) و حدیث شریف «علی مع‌الحق و الحق مع علی» به روایت شیعه و سنی و مفهوم عدالت مورد مطالبه جامعه جهانی می‌پردازد.

پوستر غدیر ۹۸ با طراحی استاد مسعود نجابتی، تصویرسازی؛ استاد حسن روح‌الامین و خوشنویسی؛ استاد احمد خوانساری با نگاه فضای کنونی جامعه که نیازمند دادخواهی اجتماعی است تولید شده است.

درباره غدیرخم بیشتر بدانیم

جغرافیای یک تاریخ

گروه فرهنگ و هنر

قصه همان است که بارها برایمان تعریف کرده‌اند، در کتاب‌های دینی نوشته‌اند و درباره‌اش اینجا و آنجا مطالعه کرده‌ایم اما قصه غدیر، آن هنگام که کاروان‌ها متوقف شدند و حضرت رسول (ص)، دست علی را بالا برد و آن جمله معروف را به زبان جاری کرد که هر کس من مولای اویم، علی مولای اوست، در مکانی رخ داده که شاید درباره‌اش کمتر بدانیم؛ جایی سبز و زیبا، با خورشید تابان و درختان بلند، سایه‌سار خنک و برکه‌ای پرآب. غدیر خم در واقع جغرافیایی است که نامش را به واقعه‌ای بزرگ در تاریخ اسلام هدیه کرده و ماندگار شده است. این جغرافیا را جست‌وجو کرده‌ایم و درباره این نوشته‌ایم که چرا مراسم معرفی جانشین پیامبر دین اسلام آنجا برگزار شد و این که چه روزگاری را سپری کرده و امروز چگونه جایی است.

غدیر خم کجاست؟

برای آشنایی با جغرافیای غدیر خم لازم است با معنی برخی واژه‌ها در زبان عربی آشنا شوید:

غدیر: برکه، آبگیر

میقات: به محل احرام بستن حج‌گزاران یا عمره‌گزاران گفته می‌شود. مسلمانانی که در اطراف مکه زندگی نمی‌کنند، برای زیارت خانه خدا باید از یکی از پنج میقات، احرام ببندند و به سمت مکه حرکت کنند.

وادی: سرزمین‌هایی که در مسیر سیل قرار دارند و سیلاب‌ها با عبور از میان آنها به دریا می‌ریزند.

بنابراین غدیر خم نام یک برکه است؛ برکه‌ای در خم که در ۶۴ کیلومتری مکه و کمتر از ۳۰۰ کیلومتر در مسیر مدینه قرار دارد. در وادی جُحفه که یکی از میقات‌های پنجگانه است و حدودا در فاصله ۲۰۰ کیلومتری شمال غربی مکه قرار دارد، برکه‌ای به نام خم شکل گرفته بود.

غدیرخم در چهار کیلومتری وادی جُحفه قرار دارد. در گذشته این برکه از شرق به غرب و به سمت دریای سرخ کشیده می‌شد و بین دو رشته‌کوه در شمال و جنوب واقع شده بود. وجود رشته کوه‌ها، درختان سَمُر و چشمه‌ای که آبش به غدیر می‌ریزد، شرایطی فراهم کرده بود که برکه در طول سال خشک نشود و بنابراین غدیرخم، مکان دلپذیری بود برای توقف و استراحت کاروانیان.

چرا غدیرخم انتخاب شد؟

۱ سال دهم هجری بود و آخرین حج حضرت رسول (ص). در طول سال‌های اقامت در مدینه به جز سه سفر عمره، امکانی برای بجاآوردن حج برای رسول خدا نبود و به همین دلیل مراسم حج فرصت مناسبی بود برای مسلمانان که همراه پیامبرشان باشند. آخرین حج اما برای پیامبر هم فرصت مغتنمی بود که از همراهی مسلمانان بهره بگیرد و تکلیف بزرگش را به انجام برساند.

۲ جاده منتهی به مدینه از چند منزلگاه می‌گذشت و به غدیر خم می‌رسید. در این منزلگاه‌ها، حج‌گزاران از شهرهای دور و نزدیک به هم می‌پیوستند و وقتی به غدیر خم می‌رسیدند، دیگر جمعیتی عظیم پدید آمده بود. از آنجا که بعد از غدیرخم، جاده‌هایی بود که هر کدام به سرزمینی ختم می‌شد و راه اهالی مصر، مدینه، عراق و شام را از هم جدا می‌کرد، بنابراین بیشترین جمعیت حج‌گزاران در غدیرخم حضور داشتند و این بهترین مکان بود برای معرفی جانشینی پیامبر.

۳ کنار غدیرخم پنج درخت سُمر وجود داشت با شاخ و برگ انبوه و سایبان عالی برای مسافران خسته که جمع شوند و به خطبه غدیر گوش بدهند.

۴ هر چند مسلمانان آن روزگار، بیشتر از مدینه آمده بودند و به مدینه بازمی‌گشتند اما انتخاب غدیرخم که در آینده می‌توانست مسیر مسلمانان از سراسر شبه جزیره باشد، سبب یاد و خاطره مراسمی بود که در هجدهم ذی‌الحجه در آنجا انجام گرفت، زنده بماند و قبل از آن که کاروان‌ها متفرق شوند، غدیر خم را زیارت کنند.

سرنوشت غدیر خم در مسیر تاریخ

بعد از واقعه غدیرخم، این مکان متبرک و در تاریخ ثبت شد، چراکه بر سر راه حج‌گزاران قرار داشت و هرساله یادش زنده می‌شد. در مکانی که رسول خدا(ص) نماز خوانده بود و خطبه غدیر را ایراد کرده بود، مسجدی ساخته شد به نام پیامبر و خیلی‌ها برای زیارت به این مکان می‌آمدند اما اولین بار خلیفه دوم اقدام به تخریب این مسجد کرد اما در زمان زمامداری امام علی (ع)، مسجد احیا شد ولی پس از شهادت ایشان یک بار دیگر و این بار به دستور معاویه، مسجد با خاک یکسان شد.

غدیرخم بعد از شهادت حضرت امیر می‌رفت که برای همیشه فراموش شود اما محققان شیعی و حتی سنی، آن را دوباره جست‌وجو کردند و اجازه ندادند این جغرافیای مهم فراموش شود. به هر حال سرنوشت تمام آبادی‌های جهان این است که در طول تاریخ به واسطه شرایط جغرافیایی یا سیاسی، نابود یا آباد شوند اما غدیرخم با همه تغییراتی که در آن رخ داده، هنوز بی‌شباهت به دوران صدر اسلام نیست، چراکه آخرین مسجد ساخته شده در این منطقه آخرین بار شهریور سال ۱۳۸۶ توسط پیروان فرقه وهابیت در اقدامی شبانه از بین رفت و دوباره غدیرخم همان منزلگاهی شد که روزگای بود.

غدیرخم امروز چگونه است؟

نه شهرها همان شهرهای قدیم هستند و نه آدم‌ها. سیستم حمل و نقل و جاده‌سازی هم تغییر کرده است. به همین دلیل ساده، جای تعجبی ندارد اگر امروز غدیر خم در محل عبور و مرور زائران بیت‌ا...الحرام و مسافران مدینه قرار نداشته باشد.

غم‌انگیز است که غدیرخم حالا در گوشه‌ای دورافتاده قرار گرفته و گاهی برخی حج‌گزاران یا کاروان‌ها، راه کج می‌کنند به سویش و در کنار برکه به‌جا مانده از روزگار رسول خدا، در سایه‌سار درختان کهنسالش استراحتی می‌کنند و یاد و خاطره واقعه سرنوشت‌ساز غدیر را گرامی می‌دارند.

جای شادمانی دارد که ساکنان شهر رابغ و روستای جحفه و خیلی‌های دیگر در شهرهای دور و نزدیک به خوبی محل دقیق غدیرخم را می‌دانند و مسافران و زائران غدیر را راهنمایی می‌کنند. اگر کسی میل به دیدن و زیارت غدیرخم را داشته باشد، راهش از همین شهر و روستایی که نام بردیم، می‌گذرد. غدیرخم امروز در ۲۶ کیلومتری شهر رابغ قرار دارد و هنوز مسلمانانی هستند که به زیارتش می‌روند. و هنوز برکه پابرجاست، چشمه‌اش می‌جوشد و آبش به برکه می‌ریزد. غدیرخم حالا با زمان رسول خدا فرق زیادی نکرده است.

این نقشه مختصات غدیرخم را در خاورمیانه نشان می‌دهد همان مکانی که تصویر بسیار بزرگ آن را در این صفحه می‌بینید

گزارش کپسولی

خانه طراحان انقلاب اسلامی در دیوارنگاره تازه میدان ولی عصر(عج) به عید غدیر پرداخته است

عهد ابدی

پیامبر (ص) در ۲۴ یا ۲۵ ذیقعده سال دهم هجری همراه با هزاران نفر برای به جای آوردن مناسک حج، از مدینه به طرف مکه حرکت کرد. از آنجا که این حج، آخرین حج پیامبر (ص) بود به حجه‌الوداع مشهور شد. وقتی اعمال حج پایان یافت و پیامبر (ص) همراه مسلمانان مکه را ترک و به طرف مدینه حرکت کرد، روز ۱۸ذی‌الحجه به غدیر خم رسیدند، در این مکان جبرئیل آیه تبلیغ را بر پیامبر (ص) نازل کرد و از جانب خداوند، به رسول خدا (ص) امر کرد تا علی (ع) را به عنوان ولی و وصی بعد از خود، به مردم معرفی کند.

بنابر روایات، رسول خدا (ص) در غدیر خم مردم را گرد آورد و دست علی (ع) را بلند کرد تا همگان او را ببینند و فرمود: «ای مردم، آیا من از خود شما، بر شما بیشتر ولایت ندارم؟» مردم پاسخ دادند: «آری، ای رسول خدا.» حضرت فرمود: «خداوند ولی من است و من ولی مؤمنین هستم و نسبت به آنان از خود آنان بیشتر ولایت دارم. پس هر کس که من مولای اویم، علی مولای اوست.» رسول خدا(ص) سه‌بار این جمله را تکرار کرد و فرمود: «خداوندا، دوست بدار و سرپرستی کن، هرکسی که علی را دوست و سرپرست خود بداند و دشمن بدار هر کسی که او را دشمن می‌دارد و یاری نما هر کسی که او را یاری می‌نماید و به حال خود رها کن، هر کس که او را وا می‌گذارد.» سپس خطاب به مردم فرمود: «حاضران این پیام را به غایبان برسانند.»

حالا این روز مبارک هر ساله در تقویم شیعیان جهان عید غدیر نام دارد و گرامی داشته می‌شود. شاعران، نویسندگان و هنرمندان بسیاری پیرامون این عید به خلق اثر می‌پردازند، کارشناسان مذهبی از واقعه غدیر حرف می‌زنند و مردم هم به خانه سادات می‌روند و به جشن و مبارکی این روز با آنها دیدار کرده و عیدی می‌گیرند. در مرحله بعدی همه این اتفاق‌ها حالا هنر شهری هم سهم بزرگی در آنچه در جامعه می‌گذرد، بر عهده گرفته و آنچه را که در جامعه و میان مردم می‌گذرد، به نمایش می‌گذارد.

تجدید بیعت

دیوارنگاره بزرگ میدان ولی عصر(عج) مدت طولانی است که بدل شده به فضایی برای بیان همین اتفاقات. این دیوارنگاره که از سوی خانه طراحان انقلاب اسلامی اجرا می‌شود، این بار رفته سراغ عید غدیر. در این دیوارنگاره نمایی از آسمان است، گنبد طلایی نجف، مقبره حضرت علی (ع) و دست‌هایی که به نشانه بیعت بالا رفته‌اند. در آسمان هم میان ابرها دو دست دیده می‌شوند، دست حضرت علی و پیامبر که او را به عنوان وصی و جانشین خود معرفی می‌کند.

در میان دست‌هایی که بالا رفته‌اند، می‌توان دید که همه از اقشار مختلف، نظامی، روحانی، زن و مرد، پیر و جوان همگی ایستاده و به نشانه بیعت دست بالا برده‌اند. بیعتی دوباره؛ بیعتی که گویی هر ساله در روز غدیر دوباره تجدید می‌شود و شیعیان هر دوره‌ای در زمان حیات خود عهد ابدی‌شان را برای همراهی با علی (ع) تکرار می‌کنند و می‌گویند که «تا ابد بر این عهد» هستند.

پویش موفق توییتری

در کنار طرح‌های خانه طراحان انقلاب، هشتگ‌های #عید_بیعت و #فقط_به_عشق_علی هم نوشته شده که هم‌اکنون در رتبه دوم و چهارم ترندهای توییتر فارسی قرار گرفته است. کاربران اغلب طرح‌های ارائه‌شده ازسوی خانه طراحان را با این هشتگ‌ها منتشر کرده یا سراغ جمله و حرفی از سخنان گوهربار امیر مؤمنان رفته و توییتر فارسی را غدیری کرده‌اند. روندی که احتمالا امشب و در آستانه عید غدیر پرشتاب‌تر شود.